

ผลการฝึกความไวในการรับรู้ที่มีต่อลักษณะบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ในสังคม
และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยใช้แบบสำรวจ ซี พี ไอ

นางสาวเมธาวี เวียงเกตุ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-562-093-9

041304

087404 17046385

EFFECTS OF SENSITIVITY TRAINING ON PERSONALITY CHARACTERISTICS
RELATED TO SOCIAL LIVING AND SOCIAL INTERACTION
AS MEASURED BY THE CPI

Miss Maytawee Viengket

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการฝึกความไวในการรับรู้ที่มีต่อลักษณะบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้อง
กับการอยู่ในสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยใช้แบบสำรวจชีพีไอ
โดย นางสาวเมธาวี เวียงเกตุ
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสรัช โพธิ์แก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....*สุพรรณิการ์ บุณนาค*..... คณะที่บัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐ บุณนาค)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*วเนน ธีระกุล*..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

.....*สุภาพรณ โคตรจรัส*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาพรณ โคตรจรัส)

.....*สมโภชน์ เขี่ยมสุภานิต*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เขี่ยมสุภานิต)

.....*โสรัช โพธิ์แก้ว*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสรัช โพธิ์แก้ว)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการฝึกความไวในการรับรู้ที่มีต่อลักษณะบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ในสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยใช้แบบสำรวจชีฟีไอ

ชื่อนิติศ นางสาวเมธาวี เวียงเกตุ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสรัช โปธิแก้ว

ภาควิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2525

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาผลของการฝึกความไวในการรับรู้ที่มีต่อลักษณะบุคลิกภาพ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการมีชีวิตรอยู่ในสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยใช้แบบสำรวจชีฟีไอ สมมุติฐานของการวิจัยคือ กลุ่มนิสิตที่เป็นอาสาสมัครได้รับการฝึกความไวในการรับรู้จะมีคะแนนจากแบบสำรวจชีฟีไอเพิ่มสูงขึ้นกว่ากลุ่มนิสิตอาสาสมัครที่ไม่ได้รับการฝึก

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตอาสาสมัครเข้ารับการฝึกความไวในการรับรู้จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 28 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละเท่าๆกันโดยการสุ่ม การฝึกครั้งแรกเป็นการทดลองเกี่ยวกับการใช้กิจกรรม ระยะเวลา ฯลฯ เกี่ยวกับการฝึกส่วนครั้งที่สองเป็นการวิจัยเพื่อทดสอบสมมุติฐาน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสำรวจชีฟีไอซึ่งเป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของคนปกติค่านการอยู่ในสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และแบบสอบถามปลายเปิด สสำรวจความคิดเห็นและทัศนคติที่มีต่อการฝึกความไวในการรับรู้เช่นลักษณะของกิจกรรม ผู้นำกลุ่ม ระยะเวลา สถานที่ ประโยชน์ที่ได้รับ และแบบสำรวจเกี่ยวกับการนำกิจกรรม การฝึกไปใช้ในชีวิตรประจำวันซึ่งวัดหลังจากการฝึกไปแล้ว 6 สัปดาห์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบค่าทีของคะแนนที่เพิ่มขึ้นระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการฝึก

ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเพิ่มสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ใน 10 มาตรา จากจำนวนทั้งหมด 8 มาตรา ได้แก่ ความชอบเข้าสังคม การปรากฏตัวทางสังคม การยอมรับตนเอง การรู้สึกมีความสุข การควบคุมตนเอง ความอดทนและใจกว้าง ความสามารถในการสร้างความประทับใจ การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความยืดหยุ่น

นอกจากการวิเคราะห์จากแบบสำรวจจิตพีไอแล้ว พบว่าผู้เข้าร่วมฝึกความไวในการรับรู้ส่วนมากมีทัศนคติ ความรู้สึกในทางที่ดีเป็นส่วนมากสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของคะแนนจากแบบสำรวจจิตพีไอ ส่วนการแสดงความคิดเห็นหลังจากการฝึก 6 สัปดาห์ ในด้านการนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกได้นำเอาประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตใช้กับบุคคลใกล้ชิด จาก การเปลี่ยนแปลงของคะแนนจากแบบสำรวจจิตพีไอ ประกอบกับรายงานการประเมินผลการฝึก รวมทั้งการนำมาใช้ในชีวิตประจำวันแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของบุคคลอันเป็นวัตถุประสงค์ของการฝึกความไวในการรับรู้ จึงอาจกล่าวได้ว่า การฝึกความไวในการรับรู้มีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลในด้านการปรับตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จากการเปลี่ยนแปลงของคะแนนจากแบบสำรวจจิตพีไอในบางด้าน รวมทั้งมีผลต่อทัศนคติ การรับรู้ การนำไปประยุกต์ใช้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Effects of Sensitivity Training on CPI Scores
Changing

Name Miss Maytawee Viengkhet

Thesis Advisor Dr. Soree Pokaco

Department Psychology

Academic Year 1984

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate effects of "Sensitivity Training" on California Psychological Inventory Scores Changing. The hypothesis tested was that the volunteer undergraduate students who participated in "Sensitivity Training" would increase their personality characteristics, "Important for Social living and Social interaction more than the volunteer undergraduate students who did not participate in Sensitivity Training. The sample comprised of 28 volunteer undergraduate students from Chulalongkorn University. Subjects were randomly assigned to an experimental Group and Control Group, 14 subjects each. The experimental group attend a 35 hours Sensitivity Training experience from Thursday morning to Sunday afternoon. The group leaders was the researcher and the coleader was a graduate student. The instruments used were

- 1) The California Psychological Inventory
- 2) The open-end questionnaire about the experience in the Group
- 3) The open-end questionnaire about the use of the Sensitivity Training tested after the experience 6 weeks

Pretest-Posttest control group design was assigned as research design and statistical method for data analysis was the t-test. The result indicated that the hypothesis was supported at the .05 level of significance.

It can be further conclude that the Sensitivity Training was effective in increasing personality characteristics, "Important for Social living and Social interaction.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความเอื้อเฟื้อจากหลายท่านที่สละเวลาอันมีค่าในการแนะนำ ปรึกษาช่วยเหลือตลอดจนให้กำลังใจเป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. โสรัช โปธิแก้ว ที่ได้ให้แนวคิดในการท างาน ทั้งยังได้สละเวลาให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไข แนะนำให้ความช่วยเหลือตั้งแต่การเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์จนถึงการเขียนเรียบเรียงในที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณดร. ณรงค์ศักดิ์ จันทน์วาลและอาจารย์มุกดา ชาติบัญญัติ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้กรุณาแนะนำและนำแบบสำรวจ ซีพีไอ มาใช้ในการวิจัยนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหาทางสถิติ ที่เป็นประโยชน์ และให้กำลังใจเป็นอย่างดี

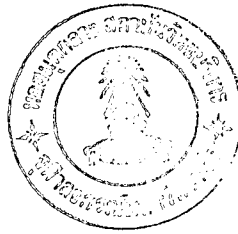
และขอขอบคุณน้องๆที่ได้มีชีวิตกลุ่มร่วมกันทั้ง 4 คนที่ได้ให้ความร่วมมือร่วมใจกันด้วยดีนับตั้งแต่การเริ่มต้นการฝึกจนถึงการศึกษาค้นคว้าในเวลาต่อมาเช่นเดียวกันก็ขอขอบคุณน้องๆที่ให้ความร่วมมือเป็นนิสิตกลุ่มทดลองไว้ในโอกาสนี้ และขอบคุณคุณมานิศา กิริยาผลที่ได้สละเวลาเป็นผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม ตลอดจนคุณสุปราณี วัธสันตชาติ คุณรัตนา นฤภัทรและเพื่อนรักทั้งสามคน ที่ได้สละเวลาร่วมเดินทางให้ความช่วยเหลือขณะการฝึกฝน สถานีวิจัยฯ อ่างศิลาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทั้ง คุณรัตนา นฤภัทรและคุณแอมอร อัญญาจุใจเจริญ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทั้งทางกำลังใจและกำลังใจในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ และเช่นเดียวกับคุณอัญญรัตน์ จิรวงศ์สูงคาร รวมทั้งเพื่อนๆที่มีได้กล่าวชื่อในที่นี้ซึ่งยากที่ผู้วิจัยจะลืมได้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จโดยสมบูรณ์ไม่ได้เลยหากมิได้รับการตรวจและแก้ไขจากกรรมการสอบในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้สนับสนุน ส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

เมธาวี เวียงเกตุ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำจำกัดความของการฝึกความไวในการรับรู้	8
ทฤษฎีการฝึกความไวในการรับรู้	14
กระบวนการของการฝึกความไวในการรับรู้	17
บุคลิกภาพค่านการมีชีวิตรอยู่ในสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	31
สมมุติฐานของการวิจัย	31
คำจำกัดความ	32
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	32
2. วิธีดำเนินงานวิจัย	33
กลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การดำเนินการทดลอง	35
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	37

บทที่		หน้า
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4	การอภิปรายผล	52
5	การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	. . . . .	69
ภาคผนวก	. . . . .	
ประวัติผู้วิจัย	. . . . .	141

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบความเข้มข้นเลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของ คะแนนที่เพิ่มขึ้นก่อนและหลังการทดลองจากแบบสำรวจชีพีไอระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคานที่หนึ่ง	38
2	เปรียบเทียบความเข้มข้น เลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของ คะแนนที่เพิ่มก่อนและหลังการทดลองจากแบบสำรวจชีพีไอระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคานที่สอง	39
3	เปรียบเทียบความเข้มข้น เลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของ คะแนนที่เพิ่มขึ้นก่อนและหลังการทดลองจากแบบสำรวจชีพีไอระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคานที่สาม	40
4	เปรียบเทียบความเข้มข้น เลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของ คะแนนที่เพิ่มขึ้นก่อนและหลังการทดลองจากแบบสำรวจชีพีไอระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคานที่สี่	40

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย